

Cudurka *Meningococcal*

❑ WAA MAXAY?

- ✓ Cudurka *meningococcal* waa infekshan uu keeno baktiiriyada *Neisseria meningitidis* (sidoo kale loogu yeedho *meningococcus*).
- ✓ Cudurka *Meningococcal* waxaa uu wataa infekshano halis ah ee gaara dheecaanka iyo geesaha ku hareersan maskaxda (*meningitis*), marriinka dhiigga (*bacteremia* iyo *sepsis*), sambabaha (*pneumonia*), iyo kalagoosyada (*arthritis*).

❑ CALAAMAADKA

- ✓ Xummad mar ku wada qabata, (caadiyan 102° F amaba ka badan)
- ✓ Qarqaryo
- ✓ Madax xannuun badan
- ✓ Neefsashada oo dhib leh
- ✓ Qoorta iyo dhabarka oo adkaada
- ✓ Xanuun kalagoosyada ah
- ✓ Matag
- ✓ Hurdo aad u badan iyo/ama wareer
- ✓ Miyirka oo la beelo/qalal
- ✓ Firiiric ama goobo midabka baluugga/gaduudka qafiifka ah.
- ✓ Carruurta da'doodu ka yar tahay sanad, goobta jilcan ee foolka (fontanel) kor ayeey u barari kartaa.

❑ SIDEE BUU KU FAFAA?

- ✓ Baktiiriyada waxaa laga helaa sanko iyo dhuunta qofka buka waxaana uu ku faafaa marka laga ag dhawaado calyada ama dheecaannada sanko iyo dhuunta marka la hadlayo, qufacayo, hindhisaayo, dhunkashada, iwm.
- ✓ Dadka caafimaadka qaba ee aan calaamaadka cudurka lagu arkin waxaa laga yaabaa in mararka qaarkood in ay ku sitaan *meningococcus* sankooda iyo qoortooda.
- ✓ Infekshanka *meningococcal* waxaa uu ku faafaa iyadoo laga ag dhawaado (tusaale ahaan, dadka wada deggan) mana uu ku faafaa marka qol lagula jiro qof infekshanka qaba.
- ✓ Waa dhif, in lagu kala qaado wada qaybsiga weelasha wax lagu cuno, ookiyaalka, sigaarka, iyo cadayga.
- ✓ Waxaa ay qaadataa 1 illaa 10 cishood laga billaabo xilliga uu qofi qaado baktiiriyada si ay calaamaadka u soo baxaan.

❑ GARASHADA CUDURKA AND DAWAYNTA

- ✓ Dadka qaba cudurka *meningococcal* caadiyan waxaa ay u baahan yihiin in cusbitaal la geliyo.
- ✓ Infekshanka waxaa lagu ogaadaa iyadoo la baaro dhiigga ama dheecaanka lafdhabarka bukaanka.
- ✓ Dhammaan dadka ka ag dhawaaday qof qaba cudurka *meningococcal* waa in uu:
 - 1) Takhtarkooda u qoraa daawo antibiyootik ah sida ugu dhaqsiyaha badan si ay uga saaciddo ka hortagga cudurka *meningococcal*.
 - 2) Iska eeg calaamaadka cudurka *meningococcal* muddo 10 cishood kaddib markii aad ka ag dhawaatay qof cudurka qaba, xittaa haddii ay antibiyootikada qaateen si ay uga hortagaan infekshanka.
 - 3) Islamarkiiba takhtarkooda ha la xiriiraan haddii ay qabato xummad, madax xanuun ama calaamaadka kale ee warqaddani aan ku soo qeexnay.

❑ KA HORTAGGA

- ✓ Tallaal: Laga billaabo 2005-ta, Tallaalka looga hortagayo cudurka *meningococcal* waxaa heli kara dadka u dhexeeya 11 iyo 55 sano. Tallaalka waxaa lagula taliyaa qaangaarka carruurta ku dhow (da'da 11-12 sanadood), ardada sanadka hore ee jaamacadda ku noolaa, iyo dadka kale ee halista dheeraadka ugu jira cudurka *meningococcal* (la xiriir takhtarkaaga ama qaybta caafimaadka dadweynaha ee xaafaddaada si aad macluumaad dheerad ahi u heshid).
- ✓ Tallaalka waxaa sidoo kale isticmaali kara shaqaalaha qaybaha caafimaadka dadweynaha ee deegaanka uu cudurku ku faafay
- ✓ Iska ilaali in aad ka ag dhawaataa dadka qaba infekshannada neefta (ee qufaca oo hindhisana)
- ✓ Ka fogow cunnada, cabitaanka, sigaarka, ama weelasha wax lagu cuno.
- ✓ Gacmaha iska dhaq ka hor iyo kaddib cunnada iyo kaddib marka aad qufacdid ama hindhistid.

U soo sheeg kiisaska oo idil adigoo waca Caafimaadka Dadweynaha (Public Health) (206) 296 - 4774.